

5. Ajojahti alkaa, – Rikosilmoitus 1984

Pos. 5.1.1. Aiheeton ilmianto

Oli syksy 1984, olin juuri saapunut Keski-Eurooppaan suuntautuneelta työmatkalta kun minuun otti yhteyttä Jyväskylässä toimiva rikospoliisin tutkija. Hän halusi tavata minut pikimmin Hämeenlinnan poliisilaitoksella. Sovimme tapaavamme muutaman päivän kuluttua. Tavatessamme hän vaikutti siltä kuin olisin syyllistynyt murhaan. Hän ensitöikseen ilmoitti, että jos olisi tavoittanut minut aiemmin, olisi hän laittanut minut koppiin. Kun uhkailun jälkeen sain mahdollisuuden puhua, kysyin mistä on kysymys. Minulle selvitettiin, että Matti Sinkkonen/Arimo Ristola/ Kone Jyrä ovat tehneet ilmiannon jossa minua syytettiin Finn-Mayrei Oy ja Scantools Oy yrityskauppaan liittyvästä törkeästä petoksesta. Tunnelma oli kireä. Olin vakuuttunut, että en ollut asiassa syyllistynyt petolliseen toimintaan. Oliko "Jyväskylän klaani" siitä huolimatta kyennyt jotain tehtailemaan? Minun oli varmistettava, että tutkinta saa tiedon kaikesta oleellisesta. Minulla ei ollut mahdollisuutta tehdä kysymyksiä. Kysymykset tehtiin minulle. Minun oli tarkoin kyettävä analysoimaan kysymysten keskeinen sisältö saadakseni käsityksen siitä mitä on jo tiedossa ja mitä tietoa puuttuu? Minulle selvisi, että tutkinnassa pyritään selvittämään olenko antanut kaiken taloudellisen tiedon ostajalle. Olisinko peitellyt yhtiön todellisia taloudellisia olosuhteita?

Koska yhtiön taloudelliset olosuhteet kuten kirjanpito, sopimukset, tuloslaskelmat ja taseet olivat yhtiössä päiväjärjestyksessä, ei niiden perusteella kausaalisesti voitu peitellä mitään. Yhtiön kirjanpito, siihen liittyvä kausaalinen aineisto, kaikkine dokumentteineen hallittiin yrityksessä tähän toimeen palkattujen henkilöiden toimesta. En voinut olettaa hänen peittelevän mitään, siihen ei heillä ollut intressiä, eikä mikään muu ulkoinen olosuhde voinut tähän aineistoon vaikuttaa. Kirjanpito on kausaalisesti sidoksissa historialliseen totuuteen, sen manipulointi historian osalta on riippumattomassa organisaatiossa varsin vaikeaa.

Kuulustelijan esittämät kysymykset asian tiimoilta risteilivät. Annoin hänelle selkeän kuvan yhtiön organisaatiosta sekä kauppaneuvotteluista. Heti kun sain mahdollisuuden esitin ihmettelystäni siitä, eikö Arimo Ristolaa/Matti Sinkkosen tilaama - KHT tilintarkastaja Veikko Kilpeläisen kertomus yhtiön tilasta ollut riittävän tyhjentävä? Epäilyni toi uutta tietoa tutkintaan. Ymmärsin elekielestä nopeasti, ettei rikostutkija ollut asiasta (tilintarkastus aineistosta) lainkaan tietoinen. Ymmärsin, että ilmiantajat Arimo Ristola sekä Matti Sinkkonen olivat jättäneet kertomatta rikostutkijalle tärkeästä yrityskauppaa edeltäneestä taloudellisesta selvitystyöstä, ym. saamastaan oleellisesta informaatiosta. Minun oli aika selittää tutkijalle lähiaikoihin liittyvä historiallinen, aineellinen, kausaalinen totuus. Selvitin tutkijalle myös ostajien motivaation heidän tekemäänsä ilmiantoon. Olivathan ensimmäiset päätökset alioikeudessa olleet iskuja vasten Arimo Ristolaa "tekopyhiä" kasvoja. Hän oli tullut tunnetuksi petollisesta toiminnastaan tässä prosessissa itse oikeudenpäätösten kautta. Nyt he olivat syyllistyneet aiheettomaan ilmiantoon, kunniani loukkaukseen, sekä asianomaisina asiaan liittyvien tietojen salailuun ja peittelyyn, toisin sanoen juonimiseen ja kavaluuteen. Kuulustelut päättyivät merkittävästi paremmassa ilmapiirissä kuin olivat alkaneet.

Pos. 5.1.2. Päätös

Kului useampi kuukausi ennen kun sain kuulla, että tutkinta ei johtanut syytteisiin. Minulle ei toimitettu kuulustelukertomuksia, en osannut pyytää, en ollut erityisen kiinnostunutkaan. Elin hyvin työntäyteistä aikaa. Aikaa oli varsin rajoitetusti siihen mietiskelyyn mihin seuraukset olisivat johtaneet jos hyvin perustavaa tilintarkastustyötä yhtiössä ei olisi tehty. Perusteettomasta ilmiannosta olisi pitänyt prosessoida, annoin asian olla. Rikospoliisin olisi tullut asiassa tehdä johtopäätöksensä - aiheettomasta ilmiannosta. Tämän rikospoliisi lakaisi maton alle.

Oli aika pyrkiä eroon Jyväskylän klaanista, kunhan vain ensiksi olemme (omistamani kommandiittiyhtiö, vaimoni ja minä) saaneet saatavamme perittyä. Myöhemmin asiaa tarkasteltuani jouduin itselleni myöntämään, että asia perusteettoman ilmiannon osalta olisi ehdottomasti pitänyt puida loppuun. Toimenpide olisi tuonut esille Arimo Ristolán sekä Matti Sinkkosen toimet sekä suhtautumisen etiikkaan ja hyvään moraalifilosofiaan. Olisin prosessin asiakirjojen avulla voinut myöhemmin paremmin osoittaa heidän kelvottoman moraalinsa, sekä syy seuraus suhteen heidän tuleville toimilleen. Suorat ja heidän omissa nimissään tapahtuneet toimet minua ja vaimoani Marjaa vastaan päättyivät tähän. Seuraukset olisivatkin "ilmeisesti" olleet jatkossa heille niin epäedullisia ja kalliita, että heillä ei enää ollut voimia tämän tyyppisiin epäonnistumisiin. Pelko aiheettoman ilmiannon sisällön tulosta esille, oli todennäköisenä uhkana liian suuri.

Pos. 5.1.2. Perhe elämää ja uusia tehtäviä – 83 -84

Yrityskaupan jälkeen emme olleet enää sidottuja Kuhmoisiin. Mutta olosuhteet kuten asunto, Marjan työ, ym. pitivät meidät toistaiseksi Kuhmoisissa. Marjan äitiysloma Finn-Mayrei Oy:stä oli alkanut kesällä -83 ja toinen lapsemme Matias syntyi 16.08.-83 Tampereen keskussairaalassa, nyt synnytys hoidettiin keisarinleikkauksen avulla. Marjan odotettiin palaavan töihin myymämme yhtiön konttoriin 1994 keväällä, näin tapahtuikin. Muutto Kuhmoisista ei olosuhteista johtuen tullut vielä kysymykseen, emme myöskään olleet vielä harkinneet mihin asetumme.

Ennen vuoden 1983 loppua käynnistyi perustutkimus VHS kasettien valmistamiseksi Suomessa. Jouduin olosuhteiden pakottamana yöpymään paljon Helsingissä, milloin vanhempieni luona, milloin Markku Roihan luona. Projektin edetessä 1994 asuin viikot (arkipäivät) vuokraamassani vanhan "villan" suuressa vinttihuoneistossa Tervakoskella. Marja asui kahden lapsemme kanssa Kuhmoisissa. Pauli oli aloittanut koulun 16.8.83 Kuhmoisissa, samana päivänä kuin Matias syntyi. Matias aloitti vajaan vuoden ikäisenä päivähoiton samassa rapussa asuvan kotirouvan luona, hänen miehensä oli "entisen" työkalukonepajamme työntekijä.

Olosuhteet olivat "kohtuulliset" mutta nuoren perheen sisäiselle kanssakäymiselle etäisyyksien johdosta varsin haastavat. Olimme kokeneet perheenä varsin vähän yhteistä aikaa, nyt oli aika pyrkiä parempaan. Kesällä -84 päätimme muuttaa pois Kuhmoisista, halusimme saman katon alle. Ryhdyimme pohtimaan uutta asuinpaikkaa jonka myötä saisimme myös kokea laajemmat kulttuuripalvelut kuin mihinkä olimme avioliittomme aikana tottuneet. Samoin kommandiittiyhtiöni mahdollisuudet toimia paremmin edellytti laajempaa asiakaspohjaa, siis keskeisempää sijoittumista olemassa oleville markkinoille. Meneillään oleva projekti Tervakoskella (päätös kasettitehtaan sijoittumispaikkakunnasta oli tehty) oli myös valmistumassa lähi vuosina. Emme halunneet sitoutua Tervakoski Oy:n piipun näkyvyysalueelle tästä syystä. Olin pannut merkille tämän klusterin vaikuttavan Janakkalan kunnan Tervakoskella kaikkeen, kuten sosiaalisiin yhteyksiin sekä kunnan hallintoon. Haimme perheellemme sopivaa asuntoa Hämeenlinnassa. Kaupungilla on mielenkiintoinen ja sillä oli poikkeuksellisen pitkä historia kuin myös kehittynyt koululaitos sekä kulttuuritoiminta. Hämeenlinnassa on edustettuna monipuolinen ja korkeatasoinen koululaitos, jolla tulisi olemaan suuri merkitys lapsillemme ja tämä seikka painoi asuinpaikkavalinnassamme eniten. Saatavilla on lähes kaikki mahdolliset palvelut kulttuurissa, jotka arvioinkin olevan erityisesti Marjan mieleen.

Pos. 5.1.3. Asunnon hakua ja kauppa

Olimme Orivedeltä muuttomme jälkeen asuneet Kuhmoisissa samassa kerrostalon vuokrahuoneistossa. Toivoimme omaa asuntoa, johon nyt oli olemassa reaaliset mahdollisuudet.

Muutamaan otteeseen kävimme Marjan kanssa tutustumassa myynnissä oleviin omakotitaloihin. Sopivaa tuntui olevan vaikea löytää. Myönnän, ettemme osanneet suhtautua silloin "oikein" vanhempiin tarjolla oleviin omakotitalo rakennuksiin jotka myöhemmin kovasti meitä ovat kiinnostaneet. Olin puhunut asunnon haku toimistamme myös tutuilleni Kuhmoisissa. Pakarinen oli muuttanut Kuhmoisiin Hämeenlinnan seudulta - Janakkalasta. Hän oli ostanut Käävän omistaman liikekiinteistön Kuhmoisten keskustasta, jossa harjoitti vaimonsa kanssa kenkäkauppaa sekä monialaista kodinkone- ja pienkonekauppaa. Olimme tulleet hyvin juttuun, olin ostanut häneltä yhdessä muutaman ystäväni kanssa moottorikelkat. Hän kertoi minulle Hämeenlinnassa asuvasta ystävästään, joka oli joutunut taloudellisiin vaikeuksiin ja oli myymässä vasta valmistuvaa taloaan. Kävimme Pakarisen kanssa syyskuussa 1994 tapaamassa häntä ja tutustuimme uudisrakennukseen joka miellytti minua. Kerrottua Marjalle asiasta, päätimme tutustua taloon yhdessä. Olimme samaa mieltä, talo sopii meille. Uudisrakennus ei ollut kaikilta osin valmis vaan oli osin viimeistelemättä, emme antaneet tämän seikan häiritä. Tärkeintä oli päästä sopuun hinnasta. Päätelimme, että voimme tehdä eräitä viimeistely töitä ennen muuttoa. Tontti oli vielä täysin neitseellinen ja myös hieman vaikeakulkuinen. Pihaa ei ollut kuin nimeksi, muu osa tontista oli jyrkkää rinnettä ja metsää. Totesin, että kyllä se ajan kanssa saadaan muokattua käyttökelpoiseen kuntoon. Teimme käyntimme yhteydessä 13.9.84 talosta esisopimuksen ja annoimme käsirahan osoitukseksi sopimuksen vahvistamisesta. Myöhemmin, lopullisen sopimuksen aikaansaaminen osoittautui hyvin vaikeaksi tehtäväksi ja vaati ponnisteluja. Kiinteistön haltijavelkakirjat olivat eri pankeissa ja kiinteistöä rasitti huomattavasti sen kauppahintaa suuremmat velat. Saadaksemme kaikki velkakirjat haltuumme, suostuivat pankit keskenään laatimaan jako-osuussopimuksia kauppahinnan jakamisesta. Jouduimme myös lainaamaan myyjälle pienehkön summan rahaa saadaksemme eräitä haltijavelkakirjoja pankista joka ei suostunut muuhun järjestelyyn. Muutamien viikkojen ponnistelu johti toivottuun lopputulokseen, saimme kaikki velkakirjat haltuumme, ja kauppakirjan vahvistettua syksyllä -84. Ostajana toimi Asunto Oy Riekontie 13, jonka vähemmistö osakkaana olimme minä yhdessä vaimoni kanssa tasaosuudella, sekä suurimpana osakkaana yhdessä omistamamme kommandiittiyhtiö/ Yrjö Reinikainen KY. Koska taloon tuli tehdä joitain viimeistelytöitä sovimme, että yritämme päästä muutaman kuukauden kuluttua muuttamaan, kuitenkin ennen joulua -84. Marja ryhtyi Kuhmoisissa valmistelemaan muuttoa, mm. sanomalla irti vuokrasopimuksen ym.

Pos. 5.2.1. Oikeus oikaisee - raastupa ratkaisee

Kuhmoisissa Marjan työpaikassa (Finn-Mayrei Oy) alkoi samaan aikaan tapahtua. Marja irtisanottiin pian äitiysloman päätyttyä, ilman asianmukaista syytä. Ymmärsin, että näin voi milloin tahansa käydä, uskoimme - että toimenpiteet suoritetaan asianmukaisessa laillisessa järjestyksessä ja siitä neuvotellaan. Arimo Ristolan egoon ei neuvottelut sopinut, hänen omaehtoinen toimintakulttuurinsa toteutui tässäkin asiassa. Marjalle puolestaan olisi sopinut asiasta keskusteleminen sekä toimintatavoista sopiminen, varsinkin kun Marja on aina tullut kaikkien kanssa hyvin juttuun ja olisi mielellään eronnut hyvässä sovussa. Työsuhde irtisanottiin yksipuolisesti - yhtiön toimesta. Irtisanomisajan palkka kuin myös kesälomarahat jäivät yhtiön toimesta suorittamatta.

Yritimme kirjeenvaihdon välityksellä saada yhtiön johtoa (hallituksen puheenjohtaja Arimo Ristola) ymmärtämään asiaan liittyvät lainmukaisuuden sekä työehtosopimusten sisällön. Yhtiöstä ei vaivauduttu vastaamaan. Harkitsimme oikeaksi ryhtyä palkka saatavien perimiseen. Seuraavana vuonna - 1985 haastoimme yhtiön Kuhmoisten käräjäoikeuteen vastaamaan velkomiskanteeseemme. Asiaa ajoi Jyväskylässä asianajotoimintaa harjoittava tunnollinen asianajaja. Olimme valinneet hänet jyväskylältä ja syystä, että asiassa olisi ollut mahdollisuus päästä myös neuvotteluratkaisuun. Näin ei kuitenkaan käynyt, vastaajat eivät suostuneet neuvottelemaan ja Marja valtuutti asianajajansa nostamaan asiassa kanteen. Marja voitti kanteensa

alioikeudessa ja yhtiö määrättiin korvaamaan hänen palkka saatavansa sekä oikeudenkäyntikulunsa. Hovioikeus v.1986 vahvisti Kuhmoisten alioikeuden tuomion.

Tämä tapaus oli yksi onneton lisä aineisto siihen arkkuun johon Arimo Ristola sekä Matti Sinkkonen keräsivät kelvottomia kokemuksiaan. Heidän vilpilliset toimintatavat, mielikuvitus, yhdessä oikeusprosesseista saatujen tappioiden katkeroittaman mielen synnyttämien asenteiden johdosta minulle syntyi syytä epäillä, että kokemukset johdattivat "klaanin" edelleen kääntymään suhdetoimintaverkkonsa avulla uudelleen virkamiesten puoleen. Nyt sepittämään myrkyllisen mielen marinoimia mielikuvia Jyväskylässä sijainneelle Keski-Suomen lääninveroviranomaisille: "nykyaikamme inkvisitiolle". (Ks. Inkvisiittorit)